

HÁRMAS-KÖRÖS

ITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési árak:

Negyedévre 20 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

STEFÁN BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi utca 2.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett
közlünk.

Évforduló.

Lapunk megszületésének első évfordulóján szerető bizalommal és hálával köszönjük olvasóinkat, hogy megértették a szöveg célkitűzéseinket és nemes szándékainkat, s támogatásukkal lehetővé tették további saját munkánkat.

Amikor a fővárosi sajtó — minden elképzelhető propagandavetítőeszközzel kopogtat minden polgár ajtaján, nehéz és kevényt feladat volt újságot teremteni, s szerény anyagi és lelki fegyverzet mellettük, ott ellenük csatasorba állani.

Az a tudat bátorított bennünket, hogy Isten dicsőségét és a Hármaskörös vidéke katolikus magyarságának erkölcsi és anyagi javát szolgáljuk, s hiszünk, hogy a békés falvak katolikus népe saját érdekében és a nemes ügy felkaroló szerepében mellénk áll, lapunkat magáénak tekinti és előfizetésével támogatja azt a szerkesztőgárdát, mely minden fizetés és haszon nélkül, kizárólag a valláserkölcshazafias érzés és általános műveltség előmozdítása és szolgálata érdekében önzellenül vállalkozott a fáradságos és áldozatos munka végzésére.

Örömmel állapítjuk meg, hogy 1600 katolikus magyar család olvassa lapunkat. Olyan hatalmas tábor, amilyent vidéki havi sajtóorgánum kevés mutatni fel.

Olvasóink kitartó és dicséretreméllő hűségén kívül első sorban elismeréssel és hálával adózunk ezért az endrői eszperesi kerület lelkészi és tanítói karának s mindazon megértő testvéreknek, akik nemcsak munkájuk, de anyagi áldozattal s terjesztéssel és megismertetéssel lapunkat.

A „Katolikus Akció“ őrtálló katonájául szegődünk, hogy a lelki megújulás és katolikus öntudat felébresztésében lelkényen részt vegyünk és a keresztényvallású vidéken utat és irányt mutassunk a katolikus összetartozottság és kívánatos összefogás nagy és fölreméllő érzéseinek.

Krisztusához és egyházához hű, magyar fajtáját szerető, magatartásában és életfelfogásában előremutató, gerinces katolikus típusok kialakítását tűztük ki célul, jelöltük meg, hogy „a krisztusi diadalmas világnézet felséges és boldogító eszméit vigyük be az egyéneken keresztül — a családba, egyesületekbe, a társada-

lomba, a közélet minden vonatkozásába egyaránt“.

Érezzük és bátran szögezzük le, hogy ez az irányt szolgáljuk, amikor a hívek ezreit katolikus kötelességeik teljesítésére buzdítjuk, amikor a katolikus egyesületi élet felkarolását sürgettük és ajánlottuk, amikor kulturális előadások ismeretelével a nép érdeklődését a szellemek iránt fokoztuk, amikor gazdasági és szociális cikkekkel az általános tudást és gyakorlati életfelfogást terjeszteni igyekeztünk.

Szükségét látjuk, éppen a kerület népe jólfel fogott érdekében is, hogy a politikába is bekapcsolódjunk.

Lapunk pártokon felül áll. Teljes odaadással szolgálja azonban azt az irányt és törekvést, mely jószándékkal és becsülettel igyekezzel népi erkölcsi és gazdasági helyzetét javítani akarja. — Harcolunk a demagógia, a politikai szemfényvesztés, népbolondítás, uszítás és félrevezető becsapás ellen, de támogatjuk azt — bármilyen párti legyen is, aki önzés, egyéni érdek és becsület mellék célok nélkül a közérdek és különösen a falu népének kulturális, gazdasági és szociális emelésén fáradozik.

Nagyon sokan belátták a lapunk helyességét, még többben azok is, akik a választás hévében félreértettek bennünket. És biztosan hisszük, hogy idővel azok is mellénk állnak, akik még a délibáb csalogató sugárjaitól nem látnak tisztán. — E tekintetben sem lehet más közös cél, mint teljes erővel és összefogással emelni közegünk és népiunk életszintjét és elősegíteni a haladást, fejlődést és boldogulást. — Politikai cikkekben, sőt még a tréfás Tereferében is a tisztánlátás és felvilágosítás nemes tervét kívánjuk elősegíteni.

A valláserkölcsei megújulás és nemzeti gondolat hűségének ápolását kívánjuk szolgálni a jövőben is,

Ehhez kérjük olvasólaborunk hűségét támogatását.

A Szentlélek Uristen kegyelme vezessen a helyes úton, acélozza akarat erőnkét és egyesítsen mindnyájunkat a katolikus magyarság nagy érdekeit szolgáló áldozatos munkálkodásunkban!

Stefán Béla szerkesztő.

Szenháromság-vasárnapján.

Titokzatos, de fölséges ünnepeket ül ma a katolikus anyaszentegyház. A három személyű egy Isten végtelen nagysága, teremlő ereje, megváltó szeretete és kegyelemadása elől hódol a semmiből létrehozott, porlandó testében isteni szikrát, a halhatatlan lelket hordozó teremtmény: az ember.

A magas hegyek ormán szárnyal bontalétek, magába szívja a természet nagyszerű fönségét és a hegytetők csúcán maga is nagyobb, többnek érzi magát.

Ez az érzés leliti lelkünk Szentháromság vasárnapján, amikor az áhítat szárnyán Isten közelébe, a magasságok felé emelkedünk és titokzatos nagy fönségében is hozzájárulásukat érezzük.

A véges, gyarló emberi értelem képtelen felfogni a lélek titkát, amint a Körös folyó sem bírná medrei közé szorítani a Csendes Óceán mérhetetlen víztömegeit, de olyan bizonyosság van, hogy való léte és végtelen nagysága egy pillanatra sem lehet kétséges az öntudatos emberi értelem elől.

Amikor a csillagtábor milliárdnyi tömegét szemlélem, amikor a naprendszeresek kiszámíthatatlan méreteit úgy ahogy megsejtem, amikor a föld változatos, szépségeiben gazdag életét látom, — megértem és átérzem a világ egyik leghíresebb feltalálójának: Marconinak bátor és nyílt vallomását, hogy „büszke vagyok katolikus hitemre, hiszek Istenben és az ima hatalmában nemcsak mint hitű katolikus, hanem mint tudós is“!

A természet bölcs berendezése magasztalja Urát-Teremlőjét és versenyre hívja az embert, hogy mint a teremlő remeke áhítatos imádsággal köszöntse Azt, akitől lélet, életcélját és minden életfeltételét kapta!

De az ember még többel is tartozik.

Az első emberpár belekondult a Teremlő munkájába és örök terveibe. Visszaélt Isten legszebb adományával; a szabadakaratral és magára zudította a bűn, a balsors, a szerencsétlenség egész áradatát.

Évezredekig szakadásra kiáltott a mélységekben bolyongó ember és nem volt emberi erő és hatalom, mely segíteni tudott volna rajta.

Végre is a Szentháromság második személye: a Fiúisten szállott le a nyomor mélysé-

gébe, hogy az emberiséget újra felhozza, felemelje a tisztá élet és boldogság magaslataira. Belhlehem szegényes istállója, a gelszemáni kert vérverejékekkel itatott földje, a keresztifáról lecsurgó isteni vér, a Megváltó három óras kinhalála mutatják, hogy mit fizetett Jézus — az Istenember — az ellévelyedell emberiség bűneit, a megsértett isteni igazság kiengeszteléséért, s a mennyország megnyitására.

És hogy ez a végtelen értékű isteni áldozat ne legyen az embereknek hiábavaló, hogy Krisztus érdemeit magunkévá lehessük és felhasználhassuk, a Szentháromság harmadik személye: a Szentlélek Uristen áldott oda Jézus csodás alkotásának — az anyaszentegyháznak bölcsőjéhez, hogy azt a világ végéig minden lévedésről megmentse, irányítsa és vezesse; az ő irgalma nyíltja meg azokat a kegyelmi forrásokat, melyek a Krisztustól rendelt hétszentség talajából fakadtak és árasztják el az isteni kegyelem felvilágosító és megerősítő erejével mindazokat, akik hívő lélekkel és bűnbánó szívvel, a megletés és megjavulás őszinte szándékával Istenhez, a béke és örömök, az áldás és vigasztalás Atyjához fordulnak.

A Szentháromság teremlő, megváltó és megszentelő munkája tehát éretem, gyarló, bűnös emberért történt. Szegünk mindennél többet ér, mert mutatja, hogy szerel az Isten bennünket.

Ma ég és föld ölelkeznek és hódolnak a Mindenség Királynak.

Mi sem hallgathatunk! Hódoljon az emberi ész — a végtelen bölcsesség, a szív, az isteni irgalom és mindent megboesító szeretet, s az akarat — a mi javunkat szolgáló, bennünket örök célunk felé irányító isteni törvények elől!

Nem elég a dicsőítő ének. Hűség, állhatatosság, engedelmesség, becsületes életfelfogás, tisztá erkölcsön nyugvó magán és családi élet lesz a legkedvesebb üdvözlő dal a végtelen szent Isten elől!

Szentháromság ünnepén ezt igérjük és komoly törekvéssel ezt ajánljuk fel az örökkévaló, végtelen hatalmu és alkotására jószagosan gondviselő Istenünknek!

KATOLIKUS AKCIÓ

A KATOLIKUS AKCIÓ ESPERESI-TANÁCSÁNAK KÖZGYŰLÉSE

Tíz egyházközség küldöttsége vett részt Feltzer József esperes elnöklele alatt az 1935. június 22-én megtartott K. A. gyűlésén. Az endrői katolikus Népház mezőterme teljesen megtelt a lelkes katolikus férfakkal és nőkkel, akik a papjuk mellett dolgozni óhajtanak a katolikus hitért és felebaráti szerelet kiépítéséért. **Békésszentandrás, Bucsatelep, Endrőd, Füzesgyarmat, Gyoma, Kondoros, Körösladány, Szarvas, Szeghalom és Vésztő** küldöttsége számolt be a múlt évben végzett munkájáról és annak eredményéről.

A beszámolókat összegezve a **Hitbuzgalmi** szakosztályok munkája ez volt: 1. Kilenc helyen volt lelkigyakorlat, illetve triduum és heli vallásos összejövetel. 2) A Jézus Szive Szövetség eredményes munkájáról 4 helyről érkezett jelentés. Ugyancsak három helyről számolnak be a Szivgárda erőteljes nekilendüléséről. 3) Két helyen a körmenetek rendezésében van nagyobb rend és tömegfelvonulás. Egyik hitközségben két templomi énekhar és egy zenekar alakult. 4) Elismeréssel vállalt ki a füzesgyarmati sz. Ferenc rendi Missziós Nővérek áldozatos munkája.

A **K. A. Kulturális** Szakosztálya a kerületben két helyen vállalt képes előadásokat és három helyen színelőadást, másutt ismertetterjesztő előadásokat rendeztek.

A **Szociális és Karitatív** működés a szeretet nagyságáról és találatkonyságról beszél. Meleg ételt kapott egész lélen egy helyen 50—60 gyermek s 14-et a sz. Antal pelyselyből segítették. A másik egyházközség dec. 1-től márc. 1-ig 60 gyermeket látott el meleg étellel és Karácsonykor 65 családot segélyezett. Volt hely ahol 550 családot segítették élelemmel, 150 janulól ruhával és 50-en kaptak két hónapon át reggelit és ebédet. Karácsonykor egy iskola összes növendékei (116) kaptak szeretell-csomagot, 23-án ruhasegélyt és naponként 6 liter tejet. A K. A. szeretet-munkájába kapcsolódott be egy csendőrs, amikor a katolikus iskolásoknak 40 ebédet adott. Leleményes intézmény egy „szent József alap”, amely a katolikus hitveknek kamal nélküli kölcsönt ad.

A **Sajtószakosztályok** 270 példányban terjesztik az Új Nemzedéket, 300 példányban

a Sziv Ujságot és 1.600 példányban a Hármás-Köröst.

Majd élénk eszmecsere után a jövő évi programról állították össze.

A Hitbuzgalmi szakosztály munkaterve:

Mindenütt meg kell alakítani a Szivgárdát, ahol még nincsen. Lelkigyakorlatok lesznek az ismétlődő iskolások számára. Be kell vezetni a csüförlök d.u. gyónlatásokat és a templomi katekézist. Súly helyezőndő a templomi ének tanítására. Szorgalmazni kell a vasárnapi szentmise hallgatást.

A kulturális szakosztály teendői:

Előadások tartandók a családról és a gyermekvédelemről. Hangsúlyozza a Tanács a szülői értekezletek tartását. A központ készítessen családvédelmi filmeket és vitelt képeket. Az elnökség kérelemmel fordul a Gyermekmenhely vezetőségéhez, hogy katolikus gyermekekkel ne adjanak más vallású helyiségekbe és családoknak, mert így lehetetlen a katolikus nevelésük. Kulturális előadások keretében ismertessék az egyházközség és község történetét a múltban élt kiválóságok életét, akik a keresztény katolikus élet példaképei lehettek közéleti és családevelői munkásságuk által.

A szociális szakosztály programja:

Az eddigi jótékonykodás kiszélesítése. Kivánatos, hogy a K. A. központja is tegyen lépéseket a szociális viszonyok javítására az állami Hatóságoknál. Ismertetni kell a „Quadragesimo Anno”-t, az egyház szociális magna chartáját. Ez a „Hármás-Körös” hasábjain fog megjelenni.

A Sajtószakosztály abban buzgólkodik, hogy az egyházközségek képviselő tagjai katolikus lapot járassanak. A katolikus sajtót már az ifjúság kezébe kell adni. Külön rendezendő sajtónapokon propagálják a katolikus sajtópártolását.

A Szervezési Szakosztály munkaterve a következő. A körmeneteket nagy gonddal kell széppé és impozánsá tenni. Új egyesületeket csak ott kell alakítani, ahol önként adódik. Meg kell szervezni az utcabiztosi rendszert.

Ezekben a pontokban sürítette össze az esperes kerületi tanács a jövő év munkáját. Az Elnök kéri a megjelenteket, hogy mindenki teljes tudásával és lelkesedésével dolgozzon a tervezet valóra váltásán. A jelenlévőkre és fáradozóikra Isten áldásával kérve reméli, hogy eredményes lesz a K. A. előrelőrése.

Mit követel a magyar katolicizmus?

A csanádi püspök erélyes és határozotthangu beszéde.

Áldozócsüförlök napján katolikus gyűlés volt **Makón**, amelyen a Marosszög alföldi népe nagy számmal jelent meg. E gyűlésen gyönyörű beszédet mondott **dr. Glattfelder Gyula** csanádi püspök. Keményen és határozottan körvonalazta azokat a követeléseket, amelyekel a katolicizmus támaszt a hatalom birtokosaival szemben.

A keresztény szellemet nem elég csak emlegetni, — mondotta a csanádi püspök — hanem olyan törvényes intézkedéseket kell hozni s minden kormányzati lénykedést úgy teljesíteni, hogy a törvénytiszta s a végrehajtó hatalom ereje egyaránt vigye a népet a krisztusi eszmék minél fokételesebb megvalósítása felé. Azért az alföldi magyar nép nevében is ünnepélyesen fordulunk hazánk sorsának intézőihez s idézzük emlékeztetükbe, hogy a családi kötelek megszilárdítása, a házasság szentségének biztosítása **elsőrendű nemzeti érdek**, mely megelőz bármilyen gazdasági, vagy jogi reformot.

Ugyanílyan komolysággal emelje fel szavát az alföldi magyar katolikus ez ünnepi gyűlekezete a közérkölcök védelmének érdekében. Szavalhatunk és énekelhetünk napelég nemzeti fellámadásról, ha az erkölcsi fegyelmelet népünkben s főleg annak ifjúságában helyre nem állítjuk, ha a régi tisztességes magyar szokásokat újból nemes divallá nem emeljük. A szavak és énekek elmúlnak, mint a buborék s megmarad a gyászos állapot, melybe az erkölcsi ellenálló erő megroppanása döntölte a nemzetet.

De szót emelünk ez ünnepi gyűlésünkön a keresztény szeretet igényeinek megvalósítása mellett is. Bátor hangon **sürgöttük, hogy azok a szociális célkitűzések, melyeket az újabb kor nagy pápái az emberséges megélhetés érdekében ünnepélyesen kihirdettek, törvényhozásunk által megsziveltessenek s a szörnyű nyomor enyhítése érdekében minden szükséges és lehetséges intézkedés megtéessék.** A mi lelkünkől távol áll az elégedetlenség felelőtlen szilása, mi senki igazságát egyoldaluan csorbítani nem akarjuk és csorbítani nem engedjük. De **tettekét kívánunk s olyan törvényes intézkedéseket, melyek a szerény megélhetést mindenki számára lehetővé te-**

szik. Ha az Isteni Gondviselés élelet állított a magyar földre akkor vele szemben a magyar haza anyai gondoskodását biztosítani kell.

E követelések nemcsak a marosszögi katolikusoknak kívánásai, hanem az egész magyar katolicizmus igényeit fejezik ki. Bárcsak megsziveltnek azok, akik a felelős hatalmi állásokat betöltik.

A Katolikus Akció endrői hitbuzgalmi szakosztályának gyűlése

Június 13-án gyűltek össze a Népházba a hitbuzgalmi szakosztály tagjai, hogy megbeszéljék az esperesi tanácstól kifüfött munkalerv megvalósítás alá kerülő pontjait.

A tagok dicséretreméllő buzgalommal vettek részt a tanácskozásban, mely a következő határozatokat hozta:

1. Helyesli és megvalósítandónak tartja a lelkigyakorlatok bevezetését az elemi iskolák V—VI. osztályai, az ismétlődő fiúk és leányok, az iparoslanoncok és lehetőleg a levették részére is.

2. Az Egyháztanács és tanestület tagjai részére (évenként 25—30 tagnak) minden évben zárt—lelkigyakorlatot tart kívánatosnak vagy a Manrézában, vagy helyben. Felkéri az egyházközség képviselőtestületét, hogy a költségvetésben némi fedezetet állítson be e célra.

Megvalósítandónak tartja azt is, hogy minden év november vagy december havában a Népházban zárt—lelkigyakorlatot tartasson Egyházközség a férfi kubikus munkások részére.

3. Kijelölte a körmenetek rendező bizottságát és kérelemmel fordul a Levente Vezetőségéhez, hogy körmeneteken a levették diszfelvonulást csináljanak,

4. A Jézus Szive Szövetség csoportvezetői számának kibővítését tartja helyesnek azért, hogy így a tizes csoportok állandó lelki ellenőrzés és buzdítás alatt álljanak.

5. A nyár folyamán megszervezi az utcabiztosok intézményét.

6. Legközelebbi céljával Jézus Szive ünnepét követő vasárnapon egy a gyomai templomba, ahol akkor templombucsu lesz, rendezendő nagyobb körmenet megszervezését jelölte ki.

Felhívja a hitbuzgalmi egyesületek tagjait, hogy Úrnapról kezdődő nyolcadon át lehetőleg járuljanak a szentáldozáshoz és így engesztelve Isteni kérjenek attól bőséges áldást terméneinkre.

ÜNNEPNAPOK ENDRÖDÖN

Ujmisések az Ur oltáránál.

Örömmel adjuk híriül, hogy özségünknek két kiváló fiát hívta meg oltárához az isteni Idvözítő.

Ugrin Sándor Jézuslársasági szerzetes és Zlehovszky Pál váci régzeli theológus mutatják be első szentmise áldozatukat az endrődi öreg templomban.

Ugrin Sándor július hó 7-én, Zlehovszky Pál július hó 1-én mondja az első szentmisét.

Az oltárvezetői listét mindkét esetben Csernus Mihály apátplebános látja el.

Az egész egyházközség igaz szeretettel köszöni Krisztus új papjait. Boldogan tekint rájuk, mint a község büszkeségeire és azért imádkozik, hogy az Isten áldó kegyelme — hosszú időn át — tartsa, vezesse és irányítsa őket a katolikus magyarság lelkigondozásában.

Az ujmisések szüleinek pedig igaz örömmel gratulálunk. Amikor ilyen kiváló fiakat nevelnek az egyháznak és magyar hazának, a jóleső önludaton kívül — polgártársaik listéjétől is méltán kiérdemlik. — Isten áldása jutalmazza őket szülői áldozatos szeretetükért és nevelő munkájukért.

Havi istentiszteleti-rend Endrőrön.

Urnapiján az ünnepélyes nagy-mise 9 órakor kezdődik, ezt követőleg körmenettel tartunk a négy sátorhoz.

Az egész nyolcad alatt — este fél 7 órakor szentségkitételes litániát tartunk.

Június 28-án ünnepeljük Jézus Szentséges Szíve ünnepét. — E napon a Jézus Szíve-lársulat és Jézus Szíve Szövetség közös szentgyónás és szentáldozáshoz járul. — A Szent Szív ünnepét követő nyolcad alatt esténként fél 7 órakor litániát végzünk a Szent Szív engesztelésére és az ideai termés megáldására.

Június 30-án — a gyomai templom bucsunapiján — az egyházközség hitbuzgalmi szakosztálya bucsujáró körmenetet vezet Gyomára. Aki teheti, Gyomán járuljanak szentségekhez. A körmenet indulási ideje fél 8 óra.

Július 1-én d. e. 9 órakor Zlehovszky Pál váci egyházmegyei ujmisés, július 7-én d. e. fél 10 órakor Ugrin Sándor Jézuslársasági alya ajánlja fel az Urnak első szentmiséjét az endrődi templomban. Mindkét szentmise után — teljes bucsu nyereséssel összekötött áldást adnak az ujmisések.

Július 14-én az öregkerli kápolnás iskolában végzünk szentmisét.

Nagykátá az „Actió Catholica” tükrében

— Nagykátá község pompás módszere. —

Az Actió Catholica legelső követelménye, hogy az egyházközség minden tagja rendszeresen járjon szentmisére és pontosan járuljon a szentségekhez. Nyilvánvaló, hogy idegen az Anyaszentegyházban az, aki templomára csak kívülről tekint. A hitbuzgalmi szakosztályok működése elől remek alkalmai nyílt a husvéli szentgyónás ideje. Hogy mit lehet művelni egy jól megszervezett világi hadsereggel; azt egy alföldi egyházközség, Nagykátá példáján mutatjuk be.

1. A hitbuzgalmi (és szervezési) szakosztály megállapította mindenképp, hogy a község 1693 házában 11.113 katolikus él.

2. Minden 10 ház gondozására egy-egy utcamegbizottal (családgondozó) kereslek, összesen tehát 169 el. Lehetőleg szomszédságban, vagy az utcában lakó, a szerint, hogy akad-e mindenhol megbízható és vállalkozó hívő.

3. Minden munkatárs a rábízott 10 házban lakó családokról külön-külön kartonlapot kapott, amelyre már előzetes feljegyzést nyert a házban lakó családtagok neve és születési éve. A családtagok neve után rubrikák következtek, 1934, 1935; 1936 stb. E rubrikákban jegyzi majd fel a munkatárs, hogy miként tett eleget az illető husvéli kötelelességeinek. Ha pl. 1934-ben gyónt, függőleges vonalat húz. Ha nem gyónt, vízszinteset. Ha a husvéli időben lávol volt (pl. más városban szolgál, vagy máshol jár iskolába) nullát. Ha nem gyónt, (polgári házasság, érvénytelen vegyes házasság,) keresztet.

4. Már a husvéli idő alatt a plébános alaposan kioktatta a munkatársakat leendőik felől és fellelkesítette őket. Nem túlzottan nagy ez a munka. Gondoljanak arra, hogy mit lesznek a hittérítők Krisztusért.

5. Ötvened vasárnapján a plébános meghirdette a husvéli szent időt és szerető nyomatékkal figyelmeztetett mindenkit, hogy eljött a husvéli gyónás ideje.

6. Hamvazószerda után a családgondozók felkeresték a gondjaikra bizott 10—10 házat és azokat, akikről nem voltak biztosak, hogy meggyónnak-e; vagy akiről a múlt évi bejegy-

zés alapján tudták, hogy nem tettek eleget kötelezettségüknek, a plébános nevében megkérték, hogy az idén ne feledkezzenek el a hiány póllásáról.

7. A plébános tervszerűen beosztotta a gyónási időt. Az első hétre a gyakori gyónókat hívta, járjanak elől jó példával.

8. Nagybőjt péntekjelen a Fájdalmas Szűz oltáránál misét mondott a plébános — kissé ünnepélyesebb formában — azért, hogy a buzgóbb hívek közösen könyörögjenek azokért, akik már évek óta elhanyagolják szentgyónásukat.

9. Husvét után másodszer mentek el a családgondozók házaikba, elkérték a gyónócédulákat és a kartonlap rubrikáiban bejegyezték a 3. pontban elmondott jeleket. Akiknek rubrikája üresen maradt, azokat utólag és határozottan figyelmeztették annak jelzésével, hogy Szentháromság vasárnapjáig feltétlenül tegyenek eleget kötelezettségüknek. Ugyanerre buzdította a plébános is a szószékről.

10. Husvét után két részre osztották a plébániát s a plébános kibirdelte, hogy az egyik felén az ezen, a másik felén azon a napon gyónalták meg az öregeket és betegeteket. A családgondozók előkészítették a betegeteket és a templomba nem járható öregeteket s a plébánián bejelentették címüket.

11. A husvéli idő vége felé triduumot tartottak azon célból, hogy a jókat összefogva, a közös ima erejével ébresszék fel a részvételel a megáldalkodottak iránt.

12. Szentháromság vasárnapja után a munkatársak harmadszor jelentek meg körzetükben és elkérték a husvét után gyóntak céduláit is. Most már kiállították a kartonlap rubrikáit — kinek kinek érdeme szerint.

13. A szilveszteri beszédben a plébános az egyházközség statisztikai adatai mellett azt is bejelentette, hogy hány férfi és nő veszett el egészen ebben az esztendőben az Anyaszentegyház számára, mert husvéli gyónásukat nem végezték el.

A felhozott példán okuljon kiki, — az adott viszonyokat szem előtt tartva. Nagykátá mutatja, hogy mily mélyre juthat a munka, ha a lelkipásztorok munkáját buzgó világiak támogatják.

Nagykátá példáján felbuzdulva, az egyházközség hitbuzgalmi szakosztálya pontosan készítse el a husvéli szent emberhalászat tervezetét,

ISKOLA

Az endrődi római katolikus Szent Imre polgári fiúiskolában az évvégi összefoglaló ismellések június hó 5-től 8-ig voltak. 144 rendes és 6 magán-tanuló kapott a tanév folyamán bizonyítványt. A tanulmányi előmenetelre igen szép fényt vetnek a következő adatok: Jelesrendű 31, jórendű 56, elégségesrendű 43 tanuló. Javítóvizsgálatra bukkolt 8, osztályismétlésre 4 tanuló. A magánvizsgálatok decemberben és június 11-én 12-én voltak. A pünkösdi ünnepeken rajz- és kézimunka kiállítás volt. A szép rajzokban, a művésziesen elkészített női kézimunkákban, szőlőmunkákban, valamint a természetrajzi gyűjteményekben nagyszámu érdeklődő gyönyörködött. A torna-vizsgálat június hó 10-én délután 5 órai kezdettel a sporttelepen folyt le. A precizen végrehajtott gyakorlatok, atletikai számok és tréfás játékok sokszor tapsra ragadtatták a nagy számban jelenlevőket.

Az évvégi istentisztelet június hó 17-én reggel 7 órakor lesz. Utána ünnepély keretében kapják meg a tanulók bizonyítványukat, iskolai értesítőjüket, majd az arra érdemes tanulók jutalmában részesülnek.

A nagylelkű adakozóknak, akik lehetővé tették iskolánk kiváló tanulóinak jutalmazását ezen a helyen is hálás köszönetet mondunk.

A jövő tanévre a beiratkozások június hó 18-án és 19-én lesznek.

A rk. elemi iskolákban az évvégi vizsgálatot június hó 1-én, 3-án, 4-én és 5-én voltak. A vizsgákon az egyházközségi képviselőtestület tagjain kívül a szülők és érdeklődők igen szép számmal jelentek meg. A tanulók szép feleletekkel tettek tanúságot alapos felkészültségükről, mellyel megmutatták, hogy úgy ők, mint a tanévek a tanév folyamán komoly munkát végeztek. A tanév végi hálaadó istentisztelet f. hó 6-án volt.

Beiratások f. hó 11-én, 12-én és 13-án a délelőli órákban voltak.

A gazdasági irányú továbbképző iskolákban az évvégi vizsgálatok június 1-én délután voltak.

Az iparostanonciskolában a hittanvizsgálatot 12-én délután 5 órakor, a többi tantárgyakból pedig 14-én délután 5 órakor tartották. A kiváló előmenetelű és példás magaviseletű tanoncok könyv jutalmában részesültek.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Hubert Ottó dr. nyugalomban. A kommün után lelt Debrecen város főispánja. Első eset, hogy katolikus ember került Debrecen főispáni székébe. — Fölméntése után közigazgatási bírónak nevezték ki s most beöltvén 70. életévét, nyugalomba vonul. Izzig vérig magyar és keresztény volt. A hivatalban szerették és becsülték, barátai pedig rajongtak érte. Szívööl kívánjuk, hogy a jól megérdemelt nyugalmat hosszú ideig élvezze.

Kinevezték az új békéscsabai plebánost. A debreceni Apostoli Kormányzói Hivatal fellerjesztésére — a Pápa Öszentsége a megüresedett csabai plebániára **dr. Domanek Pál** békéscsengerlandrási esperesplebánost nevezte ki. Ugy olvasó-láborunk, mint lapunk szerkesztő bizottsága nevében örömmel gratulálunk a kinevezéshez. A kiváló teológus és különö szónokban igazán érdemes embert nyert lelkipásztorául Békéscsaba katolikus népe. — Ad multos annos!

Iskolai látogatások. Az endrödi katolikus és községi iskolákkal május hó végén egy héten át vizsgálta Jung Miklós kir. tanfelügyelő és Felzer József pápai kamarás, esperes-tanfelügyelő. — A tanulók — az iskolalátogatók hivatalos jelenlése szerint — szép eredményről és kellő tudásról tettek tanúságot. Néhány iskolánál az állagnál messzefelülműlő eredményt tapasztaltak, s ezért külön is gratuláltak a buzgó és szorgalmas pedagógusoknak.

A miniszterelnök pünkösdi hétfőn **Hóman Bálint** kulluszminiszter lárságában Esztergomba ment. Itt megtekintette az ásalásokat. Ezután a hercegprimásnál időzött és hosszabb ideig tanácskozott vele.

Pap Pál régi tekintélyes endrödi sertéskereskedő 70 éves korában elhunyt. A temelési szertartást Csernus Mihály apálplebános végezte. —

Darányi földművelésügyi miniszter Békés vármegyében. Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter a napokban a Tiszánlultra utazott. Csongrád, Szentes, és Békés vármegye jégkár és fagykár által sújtott vidékeit szemlélte meg. —

Husz békéscsabai gazdaifjú hat hétre Bulgáriába megy tanulmányultra. — Dr. Tamásy Károly érdeme az első magyar — bolgár gazdaifjú csereakció megszervezése. — A gazdaifjak július 5-én indulnak Békéscsabáról.

A mátraverebélyi népies lelkigyakorlatok. Egészzen újszerű, de eredményeiben minden eddigi lelkihalás felülműlő zárándoklat színhelye volt. Mátraverebély a hónap elején. Lelkigyakorlattal kötötték össze a zárándoklatot, amely így teljes három napot vett igénybe. A résztvevők **Csanád megye összes esperesi körületeiből rekrutálódtak és mintegy 700 főnyen voltak.** Naponta több szentbeszéd hangzott el, közösímák és elmélyedések töltötték ki a napot. P. Réz Marian vezette a szentgyakorlatot, amelynek halása alatt a jelenlevő papság elhatározta, hogy a nyert lapasztalok alapján híveik számára ezeket a lelkigyakorlatokat a mátraverebélyi kegyhelyen évenként megisméllik és azok bevezetését minden hívőnek ajánlani fogják.

Hősökünnep Kondorostanyán. A hősök ünnepét **Kondorostanya** lelkes közönsége is megtartotta. Május utolsó vasárnapján délelőli szépszámú közönség vonult fel rendben a Hősök-márványláblájához. Az énekszámokat két szólamra az I. sz. iskola növendékei szolgáltatták **Bencze József** kántortanító vezetésével. **Timár Valéria** VI. o. növendék igen hatáson szavalta el Tolday Ányos: Édesanyák fiaihoz c. versét. Műsor végeztével az emlékművet a növendékek virággal halmozták el. Az ünnep díszel emelte az, hogy a szép számmal megjelent tanyai lakosság élén ott álltak **Timár Gyula** helyi lelkész, **Dr. Gaál József** jegyző és az elemi iskola tanfőnökével teljes számban. Az ünnepel a Himnusz éneklése zárta be.

Kommunista szervezkedést leplezett le az orosházi csendőrség. Nemrégiben az orosházi csendőrség egy jelentéktelen lopási ügyben folytatott nyomozást. Ennek nyomán oly adatok jutottak a csendőrség birtokába, hogy rövidesen egy széles körű **az egész megyére kitérő kommunista szervezkedést sikerült leplezni.** Ugyanis a lopási ügy egyik gyanúsítottja elszölla magát és elmondta, hogy **Verasztó István** orosházi lakos kommunista üzemekkel foglalkozik és nemcsak Orosházán, hanem a megye több községében is azon fáradozik, hogy az embereket megnyerje a kommunista eszmének. — A csendőrség a vallomás alapján őrizelbe vette Verasztót, aki beismerle, hogy a megye több községében megindította a kommunista sejtek megszervezésének munkáját. A kommunista szervezkedés ügyében a rendőrség több gyanúsítottal vett őrizelbe, Verasztó Istvánt pedig átkísérle az ügyészségre.

A póhalmi 1600 magyar hold haszonbérlete! Régi-terve-valósult meg a közel muliban az endrödi kiscgazdáknak. — Báró Huszár László nagybirtokos két héttel ezelőtt megjelent az endrödi plebániahivatalban, ahol a megjelent kiscgazdáknak kijelentle, hogy bár előnyösebb ajánlatot kapott, mégis kiscbereknek óhajlja bérbeadni póhalmi 1240 kat. holdas birtokát. — **Ultrin Péter** és **Vaszkó Pál** endrödi kiscgazdák élén mintegy 14—16 kiscgazda család 12 évre bérelle ki a póhalmi uradalmat és így a mai rendkívüli nehéz gazdasági viszonyok között mintegy 150 egyén jutott hozzá, hogy szorgalmas, lakarékos munkával 12 éven át biztosítsák jobb megélhetésüket. — Ezen bérellel kapcsolatban ismét lanujelét adia az Endröd-Gyomai Takarékpénztár Rt. vezetősége annak, hogy ezen járásunk egyellen önálló pénzüntélete mennyire hivatalosa magaslátán áll. — A tárgyalások folyamán az egész haszonbérlet ügyét báró Huszárok a Takarékpénztár úján óhajlották lebonyolítani és mert a vezetőség éri és tudja azt, hogy az endrödi gazdasáadalom jól felfogott anyagi érdeke fűződött a póhalmi bérellehez, örömmel és szívesen sietett segítségükre ugy anyagiakban, mint egyéb vonatkozásban, bebizonyítván ezzel is azt, hogy az Endröd-Gyomai Takarékpénztár Rt. közsegünkben mily fontos nélkülözhetetlen gazdasági és pénzügyi tényezőként áll a lakosság rendelkezésére.

Belelökte a Dunába nyolc-éves pajtását. **Pain Dezső** budapesti fodrászmester nyolc-éves Gyuri nevű kislát az elmúlt héten belelökte a Dunába kis jálszópajtása, az első elemista **Ekkert Pistu.** A Rudolf-éren bemásztak egy csónakba, hogy abban „rablópanduri“ jálszanak. Majd elkezdtek veszekedni, hogy melyik legyen a parancsnok, miközben Gyuri mellbetökte Pistát. Ez dühösen neki fordult és mérgében belelökte a Dunába pajtását, aki belefúlladt a folyóvízbe. A szerencsétlenséget még szomorubbá teszi azon tény, hogy a bünyös fiu napokig hallgatott bünyéről, sőt amikor később valátni kezdtek, azt hazudta, hogy „Gyuri egy bácsival ment séfálni a Gellérthegyre“. A rendőrségi kihallgatás újabban súlyos moszanatra akad. A fiu tizenhat éves nővére bevallotta, hogy öccse még a lelt elkövelése napján bevallotta a szerencsétlen eseted, de anyja azt mondta, hogy „hallgatni kell a dologról, nehogy kellemetlenség legyen.“ Ime a rossz nevelés és a szülői gondallanság eredménye.

A Berettyóba fulladt két mezőturi fiu. **Molnár Bálint** és **Balogh István** 12 éves iskolás fiuk a Berettyóban fürödtek. Az egyik kiscfiu figyelmeztetés ellenére az árleiben levő 2 és fél méter mély gödörbe ment és elmerült. Társa segítségére sietett s mire kimentették őket, mindkét gyermek halott volt.

Orosházán lesz az idei baromfiukiállítás. A földművelésügyi miniszter engedélyt adott a Délmagyarországi Baromfi — Galamb — és Házinyúltenyésztők Egyesületének arra, hogy Orosházán 1935. október 31.-től november 3-ig kiállítás rendezzen.

Csak a jégkár által sújtott lakosság részéről lehet gyűjteni a nyár folyamán.

SPORT

Endrödi T. K. — Turkevei A. C. 8—0.

Nyomasztó endrödi fölény jéggyében folyt le ez a mérkőzés, amely a hazai közönséget nem elégitelte ki.

Endrödi T. K. — Budapesti Máv. Előre 2—2. (1-0.)

Pünkösdi vasárnapján. **Bíró:** Kappel. Rekord közönség. Lelekes szép játékkal majdnem két vállra fektette az endrödi csapat a jónévű fővárosi együtlést. Igazi szép sportot nyújtott a mérkőzés. Az első gólt **Kerles**, a másodikat **Kurilla** rugta. A II. félidő 35. percében 11-esből, majd szögletugráshól löltek gólt a fővárosiak.

A gyomai járás leventéinek versenye Pünkösdi vasárnapján zajlott le Gyomán nagy érdeklődés mellett. A munkából meglátszott, hogy a járásban ugy az oklatók, mint a leventék komoly munkával készültek a versenyre. **Az endrödi levente:** versenyéből a következő elért eredményről számolunk be: **400 m. sikkfutásban** **Balogh Bálint** (Csejt.) I. díj — **Uhrin Lajos** (Csejt.) II. díj, — **4 x m. sikkfutás** I. díj. — **Lövészet egyéni verseny oklatók részére** I. díj: **Finla Zoltán**, II. díj: **Harnos Lajos.** **Leventék részére** I. díj: **Varga Antal**, II. díj: **Gonda Ignác**, III. díj: **Szalóki Antal.** **Csapat versenyben** is az I. díjat endrödi leventék nyerték. Tagjai: **Varga Antal**, **Gonda Ignác**, **Szalóki Antal**, **Fekécs Ignác** és **Szmola János.** **Ijjászatban** I. díjal **Timár Pál** (Öregszöllő). **Távolugrásban** **Balogh Bálint** III. helyezést ért el. — Annál értékesebb az endrödi leventék eredménye, mivel valamennyien tényleges leventék és nem középiskolai diákok, mint azt a szomszédos község versenyzői közölli lálluk.

T e r e f e r e

Mirhói: Áldást, békességet az Istennek.

Gyomavégi: Kigyelmednek is. Mi ujság a felvégen?

Mirhói: Hát csak vagyunk vagyunk, mint az egyszeri szerdai irandós ember.

Zugi: Mi a csuda? Várandós asszonyt csak hallottam, de várandós embert még nem. Az ilyet ma csak felkéne küldeni a szépművészeti szalonyba.

Mirhói: Kend mindig ráér figurázni. Nem úgy értettem én azt. A hatóság munkáról van szó. Több hétet óta dolgoznak, mink pedig elég számosan mindig kimaradunk a hóból. Meg is mondtuk az illetékes hivatalban, hogy miért mondják, hogy jöjjünk pár nap múlva, mikor úgy se osztanak be minket. Nagy idővesztés ez nekünk is.

Gyomavégi: Hát aztán mit mondott az illető?

Mirhói: Azt mondta, hogy igaz van barátom, azt megkérdezte, hogy melyik nap felel meg nekünk legjobban? Azt feleltük, hogy a hétfő.

Varjasi: No és lett eredmény?

Mirhói: Lett a manó. Azóta minden hétfőn azt kapjuk, hogy majd talán a következő hétfőn lesz munka. Azt még csak nem is zárhatunk, hogy időt veszítünk, mert mink választottuk a hétfői napot.

Peresi: Szóval úgy járnak kendtek, mint az egyszeri tüzoltók a rossz fecskendőjükkel. Rájuk szólt a vármegyei felügyelő, hogy miért nem javíttatják meg? Hát azt mondta a parancsnok nagy bölcsen, hogy kár volna a költségért, mert mire mi kimegyünk a tüzhöz, akkor a kigyulladt ház már ugyis leégett. — Kendeknek is csak a füst jut a munkából.

Ugari: Nézzék mán, hát az meg mi az istennyila? Nini egy kövér úr ül rajta.

Zugi: Nem láttál még ilyet? Ez az új fajta bicikli. A Kántor ur azonban triciklinek monaja.

Varjasi: De hát miért van három kereke?

Csejti: Igy tán nagyobb terhet bír el a gép. Fölfér rá a kliens, még tán az ellenfél fiskálisa is!

Mirhói: No mán inkább el tudnék képzelni egy birkát az oroszlánnyal, mint két fiskálist együtt-menni.

Ugari: Én aszondom, hogy az a gép átmenet lehet a bicikli, meg az autó között. Most még bicikli, majd ha megindul az iroda forgalma, átszerelik autóvá. Ha viszont rosszabbul megy, akkor megint visszafelődik biciklivé. Most három kerék van. Egy hiányzik. Mi ezt kipótolni!

Kondorostanyai: Ördögös egy találmány, ilyet csak fiskálisoknak lehet, akik minden lehetet-

len dolgot kipróbálnak. Én mán csak a két kerekű biciklin maradtok, az a valódi.

Zugi: Hátha a Kasnya Béla küldte ide ezt a szerszámot? Ő pártolja a feltalálót!

Ugari: Ugyan, de félrebeszél kelmed. Nem a feltalálót, hanem a művészetet pártolja Ő. Ezeknek a nyomoráról beszélt.

Peresi: Mi köze a kiscgazda képviselőnek a művészekhez? — Olyan jól megy a sorsuk, hogy mink nem is jutunk az eszébe?

Zugi: Még azt is kifogásolta, hogy az adóból miért nem tesznek félre valamennyit, oszt miért nem vesz az állam képeket, meg szobrokat, hogy jobban élhessenek a művészek.

Csejti: Odajutunk még, hogy a tanyáinkra jó kövér teheneket festetünk, az ólba pedig mázsás koca-szobrokat állítunk be, akkor talán majd rólunk is megemlékszik a képviselő ur. —

Varjasi: Ugy kell kendnek is. Akkor kigyelmed is futja a kását, hát most nyelje, s ha megégeti a száját, hallgassék kend.

Csejti: Igazad van szomszéd. Ugy leszünk mi is vele, mint az egyszeri menyecske az urával, aki azt kérdezte tőle elutazása előtt, hogy „mond aranyom, ha én nagyon messze leszek, akkor is szeretni fogsz? Erre aztán azt mondta a huncut menyecske, hogy megnyugtallak drágám, minél messzebb leszel, annál jobban foglak szeretni.“

Zugi: Hát az endrődi „operáról“ hallottak-e kendek?

Varjasi: Mi a nyavalya lehet az?

Zugi: Ejnye öcsém, de el vágy maradva. Hát olyanféle játék, mint a cirkusz, csak hogy sokan danoláznak benne, meghogy valaki mindig meghal.

Csejti: Most már értjük. De hát hun vót ilyen nálunk?

Zugi: Hát a parokján. Nem hallottátok?

Varjasi: Ugyan ne mondja. Hát iszen az apátur énekel, meg szaval eleget, de hogy valaki meghalt volna, azt nem hallottuk. No meg a kötélen se láttuk táncolni a tisztelendő urakat!

Zugi: Nem is erről van szó. Hanem arról, hogy az egyik tanyai béresgyerek a múlt napokban beszaladt a nagyvódába, azt lelkendezve mondja a Fehérvár tanító urnak, hogy „az Apátur parancsára azonnal gyűjjék az operába“.

Ugari: No és mit mondott a tanító ur?

Zugi: Hát kéült, meg zöldült, közben félkilós cseppeket izzadt, mert nem tudta, hogy mi rosszfát tett a tüzre, miért hivatalja az Apátur. Csak akkor kezdett magához jönni, amikor ezt mondta

a béres, hogy a kést, meg a löbbi szerszámokat itthon ne hagyja.

Décsi: (nevelve) No ahogy az begyulladhatott!?

Zugi: Megkérdezte aztán, hogy miféle szerszámról van szó és minek kell az? Erre oszt kinyögte a béres, hogy „hát nem tudja, hogy a süldőket kell miskárolni?“ Ekkor kapott észbe és megnyugodva üzent a már indulni készülő tanító ur, hogy „ő nem ért ahhoz az operához,“ hanem elküldi a szomszéd lakásban lakó Vörös Béla állatorvos urat. — Hát „ez volt az endrődi opera“.

Décsi: Nagyon jó eset. Most már értem, hogy mit jelent az ujságokban az a szó, hogy „vig-opera“. (Nevelve elvonulnak.)

Zárul a gyűrű körülöttünk.

Pünkösdi vasárnapja nagy örömnünepet hozott a cseheknek. Ekkor írták alá Moszkvában az orosz-csehszlovák állam közölli kölcsönös segélynyújtási egyezményt és ezt követőleg a két állam kereskedelmi egyezményét. Mint a lapok írják, Benes vállalkozott arra, hogy hasonló szerződés kötésére készséggel közbenjár Szovjet-Oroszország és a kisántánt államok között. Szóval a világháboruban ellenséges hatalmak, legyenek azok bármilyen kormányformák alatt is, megtalálják az összekötő kapesot „hódításaik“ védelmére s a leigázott országok rabságban tartására.

Görögország visszaviszi a királyát

Vasárnap képviselőválasztás volt Görögországban. A 300 mandátum közül 287-et a királyi párti Miniszterelnök csoportja kapott. Görög tudósítás szerint még a nyár folyamán rendezik és megváltoztatják a mai köztársasági államformát és külön népszavazás útján viszik vissza trónjára az elűzött görög királyt.

Kasnya Béla képviselő mentelmi jogának függesztését kérte az Ügyészség

az endrődi véres sortűz ügyében.

Ma is őszinte szomorúsággal és testvéri részvétellel gondolunk arra a tragikus eseményre, mely Kasnya Béla képviselő első bemutatkozása alkalmával az endrődi piacon lejátszódott.

Kozma Miklós belügyminiszter személyesen jött le hozzánk és erélyes vizsgálatot indított annak kiderítésére, kit terhel a felelősség a hét halottat és sok sebesülte okozó fegyverhasználat jogosságára, illetve annak kiprovokálása tekintetében.

A vizsgálat során felvett jegyzőkönyveket áttették részben a csendőrtűgyészséghez, részben a gyulai, illetve budapesti királyi ügyészséghez.

Az ügyészség nemrégiben megkereste a képviselőház mentelmi bizottságát, hogy kihallgatás céljából függesztesse fel Kasnya Béla mentelmi jogát.

Amikor Andaházi Kasnya értesült az ügyészségnek erről a lépéséről, a ház folyósólyán nyilatkozott egyik fővárosi lap tudósítója előtt: „Magam fogom kérni a Házat-mondotta Kasnya-, hogy adjanak ki. Nem tudnám elviselni, ha később azt vágnák a szemembe: csak a mentelmi jog védett meg a független magyar bíróság ítélete elől. Nem tehetek semmiről. Ha csak egy parányit hibásnak érezném magamat, nem fogadtam volna el a mandátumot...“

További nyilatkozatában reméli Kasnya, hogy a Belügyminiszter meg fogja változtatni véleményét róla, mi helyt a vizsgálat lefolyást nyer.

Ismerve Kozma Miklós belügyminiszter tárgyilagos ítélőképességét és pártatlan igazságszeretetét, nem tartjuk valószínűnek, hogy ez a reménye valóra válik a képviselő urnak.

A belügyminiszter azon melegében a helyszínén győződött meg a sajnálatos tény körülményeiről. A vizsgálat befejezéséig senkivel nem érintkezett, kizárólag a közvetlen tanuk vallomásából ismer-te meg a tényálladékat.

Ezekből és abból a magatartásból, melyet Kasnya Béla a szomorú események után tanúsított, alkotta meg véleményét róla a Belügyminiszter. Még pedig olyanformán, hogy a Képviselő úr szavain és magatartásán felháborodva kénytelen volt felhívni az irodai helyiség elhagyására.

Most azt mondja a Képviselő ur, hogy „nem tehetek semmiről.“ Nem óhajtunk erről vitázni, a független magyar bíróság megadja majd a pontos választ erre is. —

Közgazdaság

Mi lesz a búza ára?

Ez a kérdés izgalja helek óta a magyar gazdát. — Az országos fagykár, az ezt követő jégkárak következtében a közepesen aluli termésre számíthatunk. A múlt évi szörnyű aszály után a Tiszántul földműves népe nagy aggodalommal néz szomorú jövője elé. Két-három évi adóval hátralékban van, a kamalfizetési idő is eljön, miből és honnan teremse elő a 3-5 mázsás termésből?

Darányi Kálmán földművelésiügyi miniszter ur költségvetési beszédében kijelentette, hogy a búza minimális árai a tavalyi 14 pengős árnívón fognak mozogni.

A kormány szándéka dicsérendő és feltétlenül kielégíti azt a kevés számú gazdát, akinek nincs adóssága és sem kamal sem adó hátraléka nincsenek.

A gazdák 70 %-a azonban súlyos adósság alatt görnyed. Ezek csak akkor tudnának elegendő tenni adó és kamalfizetési kötelezettségeiknek, ha a búzaár legalább 18-20 pengő volna helyben.

Nem júlózunk. Statisztika szerint a magyar búza árfolyama 100 év alatt átlagban 24 pengő körül mozgott. Ezek voltak a normális viszonyok, amikor a gazda adósságát is pontosan törlesztette és attól szorgalom és lakarékosság mellett szabadulni is tudott.

Ha a világpiac gyenge árnívója miatt belátható ideig nem álmódhalunk a normális árakról, legalább az államhatalom vezesse be a 18 pengős adóbúza árfolyamot. (Minőséghez képest 10-20 fillérrel emelkedhetnének az árak). Az államnak is legfontosabb érdeke, hogy végre megoldja az évek óta növekedő adóhátralékok és künnlevőségek kérdését. Ismerte a magyar gazda észjárását és kötelezettség érzetét, bizonyos az, hogy ilyen búzaár mellett adójának legnagyobb részét lefizelné. A befizetett jobb minőségű adóbuzát — Olaszország, Ausztria és Németország a római egyezmény alapján átvénné, míg a gyengébb fajszűz búzát a kalonáság és más közintézmények sítb. élveznék fel. A gazdasági felügyelőségek, malomellenőrök, községi előjáróságok — a Fülurával kapcsolatban — minden újabb szerv létesítése nélkül lebonyolítanák a dolgot.

Ez a reform az egész gazdaközönséget hálára kötelezné a kormány iránt, de erőteljes nekilendülést jelentene a köz-

gazdasági és pénzügyi életben is.

A Miniszterelnök ur jóindulatu intézkedését várjuk és kérjük.

Fejlődik a magyarmarha tenyésztése.

Általános a panasz, hogy alacsony a tejára s az állattartó gazda ráfizel a tehénlaktására.

Ezzel szemben a tejszövetkezetek azt mondják, hogy oly csekély (2-3 százalék) a tej zsírtartalma, hogy többet nem fizelhetnének érte.

Valóban a mai magas lakarmány árak mellett nem fizeli ki magát a dus abrakoltatás.

Az ország kiváló gazdasait a jelenség arra a gondolatra vezette, hogy visszalérnek a magyar daruszörű marha tenyésztésére, amelynél helyes kitenyésztéssel és okszerű lakarmányozás mellett 10-17 liter tej napi állagot is elérhetnek s amely tehének 5-6 százalékos zsírtartalommal tejlenek. Ez annyit jelent, hogy literenként 2 fillérrel többet ér a tejük.

Különösen a bihar- és békésmegyei kemény, szikes legelők ajánlják a ridegtartásra alkalmasabb, edzett, keménykötésű magyarmarhák tenyésztését.

Több helyütt azt is próbálják, hogy tarka bikát tartanak a magyar tehének mellett, hogy így az utódok tejhozama elég nagy legyen, másrészt azonban a tej zsírtartalma se csökkenjen. E keresztezett (u. n. „mángolos“) marhák hús- és erőtermése messze felülhaladja a nyugati fajtájú marhák eredményét és így finó nevelés szempontjából is előnyösebb.

Vármegyénkben e mozgalom élén dr. Geist Gáspár csáki nagybirtokos áll, aki már is szép eredményt ért el a daruszörű magyarmarhák kitenyésztése terén.

Értesítés.

Az endrődi postahivatal felsőbb helyről kapott engedély alapján értesíti a lakosságot, hogy a távbeszélő népszerűsítése érdekében mindazoknak, akiket érdekel, a távbeszélő használatát illetőleg a hivatalos idő alatt készséggel áll rendelkezésére és felvilágosítással szívesen szolgál. Egyes kivételes esetekben próbabeszélgetések is engedélyeztetnek.

Állatpiac.

A budapesti seriésvásáron az az árakban lényeges változás az elmúlt napokban nem történt. Az ünnepek előtt a húsertések keresettebbek voltak. — 160 kilós prima uradalmi zsirsért 74-76, 130-150 kilós fiatal zsirsért 68-70-72 fillért fizettek.

A bécsi állatvásáron a prima uradalmi sertések 3-4 fillért emelkedtek kilónként, míg Prágában a húsertések értéke jelentősebb értékelkedést.

Mivel a napokban megköltöttek a magyar-cseh kereskedelmi egyezményt, kilátás van rá, hogy az árak hamarosan néhány fillérrel emelkedni fognak.

A szopósborjú ára Pesten minőség szerint 60-78 fillér között mozog kilógrammonként.

Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök kilógrammonként helyszínen átvéve 40-45 filléres áron kellek el.

Az endrődi és gyomai vásárokon csekély forgalom volt lanyha irányzattal. Sokat panaszkodnak a gazdák, hogy nem jönnek fővárosi borjувásárlók és így 8-10 fillérrel lenyomták a gyenge borjúk árát. Itt volna az ideje, hogy a gazdák Szövetkezetbe tömörüljenek és miként a sertések, a borjút is felszállítanák közvetlenül Budapestre. — Talán az Országos Hangya-Szövetkezettel lehetne összeköttetést létesíteni.

Gyomai járás főszolgabirójától. 1934. kih. 126/3.

A gyomai járás főszolgabirója, mint I. fokú rendőri büntetőbíró, a vád képviselőjében Szepessy József, szakképviselő közreműködése mellett meghozta a következő

ITÉLETET

Salamon Lajos 32 éves, rk. vallású, endrődi születésű, vagyontalan kimérő, endrődi lakost az 1924. évi IX. tc. 42 §-ába és a 42 §. 1 p. szerinti minősülő kihágásban, melyet az által követett el, hogy az Endrődi Hangya Szövetkezet szőlésében kimérésre kerülő bort, mint felelős kimérő 14 %-kal felvizezte s ezzel borhamisítást követett el, és ezért Salamón Lajos terheltet az 1934. évi IX. tc. 42 §-a az 1928 évi X. tc. 4 §-a alkalmazásával összbüntetlenségül 30 P. pénzbüntetésre, ennek behajthatatlanság esetén az 1928 évi X. tc. 10 §-a alapján 15 napi önköltségén eltöltendő elzárásra ítélem.

Gyoma, 1934. október 7-én.

Bakos s. k.

tb. főszolgabíró.

mint r. büntetőbíró.

HIRDETÉSEK

Endrőd—Gyomai Takarékpénztár R. T. Endrőd

Fióktintézet: Gyoma. Telefon: Endrőd 2. Folyósít rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsönöket. **Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellet.** Foglalkozik a bankküzlet minden ágával, szelvénybevitások, arany- és ezüstpénzek, valamint külföldi pénzmekek beváltásával a mindenkor legmagasabb árfolyamon. Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul áll rendelkezésre az Igazgatóság.

A Keresztény Fogyasztás- és Értékesítő Szövetkezet friss tejet bármilyen mennyiségben a legmagasabb napi áron vásárol.

„JÖVŐNK“ a magyar földmunkások népszerű heti lapja Szerkesztőség és Kiadóhivatala Budapest, József u. 61 szám.

Endrődön Kossuth u. 10. sz. ház, valamint a Nagyperesdülőben nyolc kis hold föld kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Érdeklődni lehet Békéscsabán, a Békésmegyei Kereskedelmi Banknál.

Az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle gabonáneműt magas piaci áron vásárol.

ÓRAK ÉKSZEREK DISZTÁRGYAK

dus választékban
finom minőségben
TAUBER
MEZŐTUR
Gimnáziummal szemben

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul

mert ezáltal csekély havi tagsági díj ellenében oly összegű temetési segélyről gondoskodik, amelyből a gyógykezelés, temetés minden kiadása fedezhető. A temetési segélyakció a nagyváradi egyházmegyei Apostoli Kormányzó ur 1933/1933 sz. alatt jóváhagyta és ajánlja.

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd—Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön, hol mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással díjtalanul szolgálnak.

Tag lehet minden 14-65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. számú engedélyével.“

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

Stefán Béla.

Nyomtatta a „Hungária“ könyvnyomda vállalat, Gyomán.

Felelős üzemvezető: Teket Sándor.